

De uitdagingen

Ons land is een open samenleving geworden die gekenmerkt wordt door aanhoudende immigratie (en emigratie) en elke dag diverser wordt. Deze onmiskenbare realiteit veroorzaakt heel wat rimpelingen in het publieke debat. De discussie verloopt soms genuanceerd, dan weer heftig en geëmotioneerd. Terwijl een open dialoog net heel erg nodig is, merken we dat wantrouwen of polarisering nooit veraf zijn. Wellicht het meest besproken aspect van diversiteit is het samenleven van mensen uit verschillende culturen. Voor Groen! is werken aan interculturaliteit een voortdurend leerproces, waarin ruimte is voor uitwisseling en onderhandeling, voor conflicten en het samen zoeken naar oplossingen. Gemakkelijk is het alleszins niet.

Overheid en burgers worden uitgedaagd om realistische en zorgvuldige antwoorden te formuleren op de toegenomen diversiteit. Er zijn gangmakers nodig voor dit debat. Groen! wil er daar één van zijn. Wij staan voor een realistisch verhaal, een parter vrai die geen enkele factor onbesproken laat. Daarnaast proberen we ook het belang van elke factor juist in te schatten.

Neem de discussies rond de hoofddoekenkwestie. Een relevant debat, maar ook niet de belangrijkste of meest dringende vraag op het gebied van interculturaliteit in België. Deze strijdtönen mogen de aandacht niet afleiden van de echte problemen: de achterstand van migranten op de arbeidsmarkt en in het onderwijs, het isolement van sommige migrantenvrouwen of de relatief hogere criminaliteit onder jongens van de eerste, tweede of derde generatie. In plaats van problemen terug te brengen tot etnisch-culturele achtergronden kan er beter gezocht worden naar maatschappelijke oorzaken en antwoorden.

Maar diversiteit gaat over meer dan kleur alleen: de loonkloof tussen mannen en vrouwen, werkloosheidsvallen voor personen met een handicap of de verhouding tussen verschillende soorten gelovigen.

De balans van de uittreedende regering op vlak van migratie, asiel en diversiteit is ronduit zwak.

De regering heeft haar ambitie niet waargemaakt om een coherent migratiebeleid op poten te zetten onder leiding van de eerste volwaardige minister voor migratie uit onze geschiedenis. Naast een aantal positieve maar geïsoleerde initiatieven - zoals een pilootproject met uitgenodigde vluchtelingen of de 'terugkeerwoningen' voor gezinnen die België moeten verlaten - werden geen structurele maatregelen genomen. Wel een eenmalige regularisatie maar geen duurzame criteria en ook geen structurele regeling voor volgmigratie.

Het opvangbeleid voor asielzoekers belandde in een langdurige crisis. Verschillende rechten van asielzoekers – privacy, scholing, juridische en maatschappelijke begeleiding – werden ingeperkt of afgeschaft. Het duurde ook veel te lang voor de regering de omvang van de opvangcrisis erkende. Fedasil kreeg herhaaldelijk straffe dwangsommen opgelegd. Omdat de situatie zo uit de hand is gelopen, is ook het draagvlak voor asiel en migratie bij de publieke opinie sterk ondermijnd.

Van een inhaalbeweging om meer etnisch-culturele minderheden aan het werk te krijgen, is nauwelijks sprake. Dit is een immens sociaal probleem. België kent de slechtste tewerkstellingscijfers voor migranten van buiten Europa. Het meest verontrustend is dat de kloof ook voor de tweede en derde generatie bijzonder groot blijft. Waardevol talent op talloze domeinen dreigt verloren te gaan, net nu onze samenleving en economie daar nood aan hebben.

Met betrekking tot de rechten van holebi's werd de afgelopen drie jaar weinig of geen vooruitgang geboekt. Ook op levensbeschouwelijk vlak, dienen zich nieuwe uitdagingen aan.

Onze visie

Leeftijd, geslacht, afkomst, religie, seksuele geaardheid, handicap of gezondheidstoestand: geen twee mensen zijn gelijk. Groen! houdt een warm pleidooi voor diversiteit in de samenleving met respect voor ieders eigenheid. Met eigenheid bedoelen we niet dat mensen gedwongen worden om een keuze te maken voor een groep waartoe zij zouden behoren. Een persoon kan perfect op meerdere identiteiten terugvallen. Groen! gelooft in persoonlijke vrijheid en in het maken van eigen keuzes. Tegelijk willen we hier ook duidelijke grenzen voor aangeven, via het concept van 'burgerschap'.

Voor Groen! draait het samenleven om een burgerschapsmodel waarin zowel burgers als overheid een actieve rol opnemen. Een actieve overheid die garant staat voor het democratisch functioneren van de rechtstaat en het eerbiedigen van mensenrechten, kan burgers overtuigend aanspreken op hun plichten. Actief investeren in onderwijs, in gelijke kansen op de arbeids- en woonmarkt, in het tegengaan van discriminatie maakt volwaardig burgerschap mogelijk.

Onze oplossingen

IMMIGRATIE

We willen dat migratiebeleid past in een globale visie. Het gaat niet uit van angst en speculaties, maar van betrouwbare gegevens en feiten. Groen! vraagt aandacht voor alle migranten, ook voor hen die niet over veel middelen beschikken om al dan niet op een legale manier toegang te krijgen tot ons land. Het zal er op aankomen een coherent beleid uit te tekenen met respect voor de grondrechten.

188. Immigratie die louter gericht is op het economisch nut voor België, is volgens Groen! niet correct. Een rechtvaardig migratiebeleid houdt rekening met de behoeften van België, van de landen van herkomst en van de migrant zelf. Buiten de gangbare categorieën zoals Indische IT'ers, zijn er nog andere kandidaat-migrant voor wie we een legaal kader willen uitwerken. Groen! pleit voor een model van contingentering dat uitgaat van economische, sociale en humanitaire criteria. Op basis van solide gegevensverzameling ontwikkelt België een programma waarbij een maximale hoeveelheid mensen wordt toegelaten voor een tijdelijk of definitief verblijf als arbeidsimmigrant (circulaire of definitieve migratie).

189. Economisch migratiebeleid gaat hand in hand met doorgedreven acties die gericht zijn op het potentieel dat in België aanwezig is. Bestaande discriminaties op de arbeidsmarkt moeten bestreden worden. Er zullen blijvende inspanningen nodig zijn om werkzoekenden op de arbeidsmarkt aan werk te helpen.

190. Betere regels voor huwelijksmigratie en gezinshereniging. Het recht op een gezinsleven is een mensenrecht, geen gunst. Groen! vindt dat gezinshereniging daarom een recht is dat geldt voor alle duurzame relaties. Om mogelijke misbruiken tegen te gaan, wil Groen! dat bestaande achterpoortjes in de wetgeving gesloten worden.

De huidige voorwaarden voor gezinshereniging zijn niet adequaat voor een selectief en sociaal beleid van volgmigratie. Ze zijn toe aan herziening, aan de hand van een grondige analyse van de huidige toestand. Een langere controleperiode op samenwonen (zoals vandaag ingeschreven in de wet), geeft de overheid voldoende mogelijkheden om eventuele misbruiken op te sporen én te vervolgen. Een beroep ten gronde tegen een negatieve beslissing over een aanvraag gezinshereniging willen we mogelijk maken.

191. De strijd tegen schijnhuwelijken mag elementaire gezinsrechten niet in het gedrang brengen. Groen! wil een omzendbrief over de invulling van de bevoegdheid van de ambtenaar van burgerlijke stand om te vermijden dat ze in de verschillende gemeenten anders ingevuld worden. Een evenwichtige regeling om schijnhuwelijken aan te pakken gaat gepaard met een efficiënte strijd tegen misbruiken en mensenhandel.

192. Wettelijke verankering van de criteria voor regularisatie. Het recht op verblijf en de criteria om de overstap te kunnen maken van onwettig naar wettig verblijf zijn te belangrijk en willen we daarom bij wet regelen. Het regularisatievoorstel van Groen! stelt vijf permanente criteria voor, ingeschreven in de wet, en een procedure voor een onafhankelijke commissie van drie leden. De criteria zijn de volgende.

- De lange asielprocedure van 3 jaar (procedure voor de Raad van State inbegrepen).
- De onmogelijkheid om terug te keren naar het land van oorsprong.
- Het feit ernstig ziek of gehandicapt te zijn.
- Het feit van duurzame sociale banden te hebben in ons land of humanitaire omstandigheden waarop men zich kan beroepen.
- Het beschikken over een project van sociaal-economische bijdrage in België.

193. De toekenning van de Belgische nationaliteit kan voor Groen! best geobjectiveerd worden. Eventuele bijkomende criteria (bereidheid tot het leren van de taal, integratie) kunnen enkel indien deze objectief en op een gelijke manier toepasbaar zijn. Een verlenging van de vereiste termijn van wettig verblijf in ons land om een verklaring van nationaliteitskeuze af te leggen, is bespreekbaar indien het 'wettig verblijf' voldoende ruim wordt gedefinieerd.

EEN HUMAAN EN EFFECTIEF ASIELBELEID

---

194. Oplossingen voor de opvangcrisis. Capaciteitsproblemen worden best niet opgevangen door meer opvangcentra. Groen! wil investeren in kleinschalige opvang en het netwerk van lokale opvanginitiatieven bij de OCMW's (materiële steun) sterk uitbouwen.

Wanneer de asielaanvraag meer dan een jaar nodig heeft om behandeld te worden, kan er beter geen opvang meer worden voorzien in een opvangcentrum of een LOI, maar via een financiële tegemoetkoming door de OCMW's met een evenwichtig spreidingsplan.

195. Bijsturing asielprocedure. De nieuwe asielprocedure van 2007 werd door de Senaat geëvalueerd. Groen! wil de aanbevelingen uit die evaluatie implementeren, onder meer om de procedure bij de asielrechtbank in beroep bij te sturen. Gezien de gestegen instroom hebben de asielinstanties nood aan (tijdelijk) extra personeel, om de duur van de procedure binnen de perken te houden.

196. Elke asielzoeker een trajectbegeleider. Deze coaching – naar Zweeds model – biedt een intensieve begeleiding op twee sporen: verblijf en terugkeer. Daardoor zijn asielzoekers beter voorbereid op elke mogelijke uitkomst van de procedure. In dit systeem wordt de terugkeerbegeleiding niet losgekoppeld van een begeleiding in verblijfsprocedures. Tegelijk bouwen we het aanbod voor vrijwillige terugkeer sterker uit.

197. Een wettelijk verbod op het opsluiten van kinderen en kwetsbare personen in gesloten centra. Het proefproject om gezinnen met kinderen in een 'terugkeerhuis' te plaatsen onder begeleiding van een coach, werd positief geëvalueerd. Groen! wil dit opvangsysteem wettelijk verankeren.

Ook voor volwassenen is detentie ultimum remedium. Opsluiting kan enkel voor zeer beperkte duur (zicht op uitzetting) en wanneer aantoonbaar is dat de persoon terugkeer naar het land van herkomst tegenwerkt. We willen dat in de gesloten centra gedetineerden beroep kunnen doen op juridische bijstand. Het beleid stelt zich tot om gesloten centra op termijn overbodig te maken.

198. Het pilootproject waarbij Iraakse kwetsbare vluchtelingen werden uitgenodigd om legaal naar ons land te komen, bleek succesvol. Groen! wil nieuwe, beperkte groepen kwetsbare vluchtelingen uitnodigen om naar ons land te komen.

DIVERSITEITSBELEID GERICHT OP VOLWAARDIG BURGERSCHAP

Groen! wil een sterk diversiteitsbeleid, om ervoor te zorgen dat alle mensen volwaardig en evenwaardig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Volwaardig burgerschap zoals hierboven beschreven is daar de hefboom voor.

Hier schetsen we onze voorstellen voor een diversiteitsbeleid dat inspeelt op etnische diversiteit op de werkvloer, op mensen met een handicap, op gender en op de positie van holebi's.

199. Minder vrijblijvende aanpak van discriminatie op de werkvloer. Groen! heeft een reeks voorstellen klaar om de strijd tegen discriminatie op de werkvloer aan te gaan: anoniem solliciteren, het recht op een stageplaats en een wettelijke regeling voor de praktijktest, zodat slachtoffers vermoedens van discriminatie kunnen staven.

200. Sociale clausules koppelen aan overheidsgeld. Zowel aan bedrijven die meedingen naar openbare aanbestedingen als aan grote organisaties die overwegend met overheidsgeld werken, worden voorwaarden gesteld inzake non-discriminatie, gelijke kansen en toegankelijkheid. Het federaal actieplan duurzame aankopen dient als basis voor deze aanpak.

201. De overheid vervult een voorbeeldfunctie door competentiegerichte werving uit te bouwen op basis van Elders Verworven Competenties. Maar er zijn nog andere ingrepen nodig: bindende streefcijfers voor overheidspersoneel, afschaffing van de nationaliteitsvereiste voor openbare functies, aanpassing van de algemene regels van het personeelsstatuut bij de overheid (de APKB) en de introductie van een 'attest van niveaugelijkwaardigheid' als instapkaart voor federale wervingsexamens.

202. Bij collectieve arbeidsonderhandelingen horen sectorale streefcijfers met verplichte diversiteitsplannen. Groen! pleit voor de invoering van een instrumentarium aan de hand van campagnes en met professionele ondersteuning vanuit de sectoren. Het gaat om proactief rekruteren, actief competentiebeleid gericht op etnisch-culturele minderheden en een cultuurneutraal aanwervingsbeleid.

- 203. Werkloosheidsvallen bij personen met een handicap voorkomen.** Er is een grondige hervorming nodig van de tegemoetkomingen voor personen met een handicap. We willen dat de berekening van de integratie-tegemoetkoming gebeurt op basis van een vrijstelling van het hele inkomen. De tegemoetkoming is niet belastbaar en telt niet voor de eigen bijdrage in crèche, gezinshulp, enzovoort. We trekken ook de minimumuitkeringen voor personen met een handicap op (zie hoofdstuk Armoede).
- 204. Verbeterde toegankelijkheid voor personen met een functiebeperking.** Groen! diende de afgelopen legislatuur twee wetsvoorstellen in, over (1) de onbeperkte toegang tot alle publieke ruimtes voor blinden en slechtzienden die begeleid worden door dieren, en (2) de introductie van de voorlopige parkeerkaart en de afschaffing van de vereiste dat de invaliditeit van blijvende aard moet zijn.
- 205. Holebi-rechten bestendigen en verder verfijnen.** Een juridische omkadering (zorgouderschap) van de band tussen kind en sociale ouder, meemoeders die hun kind kunnen erkennen bij de burgerlijke stand en vaderschapsverlof geslachtsneutraal maken.
- 206. Gender mainstreaming.** In een diversiteitsbeleid mag de aandacht voor gender uiteraard niet verslappen. Mannen en vrouwen hebben recht op een gelijk aandeel in ontwikkeling, op gelijke kansen, gelijke rechten en participatie. Net zoals in dit verkiezingsprogramma, mag gender geen apart hoofdstuk zijn maar wordt het doorheen het volledige beleid in rekening genomen.
207. Op federaal niveau is niemand belast met de coördinatie van het kinderrechtenbeleid. Groen! wil een **coördinerend minister kinderrechten aanstellen op federaal niveau**. Tot de eerste opdracht behoort een evaluatie van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind.

LEVENSBESCHOUWING

In een samenleving waar verschillende religieuze overtuigingen prominent aanwezig zijn, willen we dat de overheid opnieuw in overweging neemt hoe ze zich verhoudt tot de verschillende geloofsgemeenschappen. Groen! stelt voor om regels te maken die aangepast zijn aan een nieuwe sociologische realiteit.

208. Een **nieuw wettelijk kader** dat een eerlijke en zinvolle **financiering** regelt van alle levensbeschouwingen en geloofsgemeenschappen.
209. De **belastingbetaler kan zelf** een deel van de **inkomensbelasting toewijzen** aan een levensbeschouwelijke gemeenschap of aan een fonds voor sociale projecten.
- 210. Drie religieuze feestdagen worden vervangen door drie facultatieve vakantiedagen.** Zo kunnen werknemers van alle geloofsgemeenschappen vrijaf nemen om niet-katholieke feestdagen te vieren.
211. Groen! wil de **werking van het Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties evalueren**.